SAK 14230 / 2020

Kasvu ja vaikuttaminen -osasto 15.10.2020

Valtiovarainministeriö

HE 142/2020 vp

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi vuoden 2021 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Esitysluonnoksessa on kysymys muutoksista vuoden 2021 tuloveroasteikkoon, tuloverolakiin sekä tulotietojärjestelmistä annettuun lakiin. Osa muutoksista on määräaikaisia vuosille 2021–2025.

Esitetyn lain mukaan progressiivista tuloveroasteikkoa korotettaisiin noin 2,5 prosentilla. Myös työtulovähennyksen enimmäismäärää, kertymä- ja poistumaprosentteja sekä kunnallisverotuksen perusvähennyksen enimmäismäärää on tarkoitus korottaa.

Tämän ohella esitysluonnoksessa on kyse tuloverolain muuttamisesta siten, että työsuhdeauton verotusarvoa alennettaisiin vuosille 2021–2025, sähköautojen latausetu työpaikalla ja julkisissa latauspisteissä vapautettaisiin verosta vuosille 2021–2025, työsuhdematkalipun verovapautta korotettaisiin, työsuhdepolkupyörä säädettäisiin verovapaaksi eduksi ja työsuhdesähköauton latauslaite katsottaisin osaksi työsuhdeauton lisävarusteita.

Lisäksi urheilijarahastoon siirrettävän tulon enimmäismäärää korotettaisiin ja tilapäisen työskentelyn enimmäisaikaa erityisellä työntekemispaikalla pidennettäisiin. Tulotietojärjestelmästä annetun lain sisältämiä kunnille ja kuntayhtymille luovutettavia tietoja laajennettaisiin eräiden palvelusetelien arvon määräämistä varten tarvittaviin tietoihin.

Tuloveroasteikon korotukset perustuvat siihen, että ansiotuloverotukseen on tarkoitus tehdä ansiotason nousua ja inflaatiota vastaava vuosittainen tarkistus. Esityksen tavoitteiden mukaisesti ansiotulojen verotus ei saisi kiristyä edellä listattujen toimenpiteiden vuoksi. Työsuhde-etujen muutokset tähtäävät vähäpäästöisten autojen määrän kasvattamiseen, julkisen sekä kevyen liikenteen ja liikkumispalveluiden (MaaS, Mobility as a Service) käytön lisäämiseen.

Urheilijarahastoon rahastoitavan maksimimäärän kasvattamisella on tarkoitus parantaa urheilijoiden urheilu-uran jälkeistä toimeentuloa. Erityisellä työntekemispaikalla tapahtuvan tilapäisen työskentelyn määräajan kasvattaminen tähtää koronatilanteesta aiheutuneiden matkustusrajoitusten sekä muiden toimenpiteiden negatiivisten vaikutusten minimointiin tietyissä työkohteissa. Tulotietojärjestelmään

tehtävien muutoksien tarkoituksena on keventää hallinnollista taakkaa yksinkertaistamalla palvelusetelin arvon määräämisessä sovellettavia menettelyjä.

Esityksen muutokset perustuvat Sanna Marinin hallituksen ohjelmaan, hallituksen budjettiriihessä tekemiin päätöksiin ja Kuntaliiton aloitteeseen.

Esitettyjen muutosten vaikutuksista ja kohdistumisesta

Ansiotulojen verotusperusteisiin tehtävä indeksitarkistus on mitoitettu siten, että ne estävät verotuksen progressiosta johtuvan verotuksen automaattisen kiristymisen, jos ansiot nousevat ennustetun 2,5 prosentin verran. Kun otetaan huomioon myös sosiaalivakuutusmaksujen nousu, niin kokonaisuutena verotus kiristyy hieman. Jos ansiot kuitenkin pysyvät tämän vuoden tasolla, niin indeksitarkistuksen myötä veroaste alenee. Tehdyt muutokset vastaavat hallitusohjelman kirjausta ja indeksitarkistuksen pohjana oleva valtiovarainministeriön ennuste ansiotasoindeksille on perusteltu.

Työsuhde-etuihin tehtäviä muutoksia SAK on käsitellyt tarkemmin lausunnossaan *SAK 14163 / 2020* hankkeeseen *VN/1470/2020*. Lausunnon mukaisesti esitetyt muutokset eivät ole tehokkaita päästövähennysten tai kustannustehokkuuden osalta. Lisäksi muutokset kohdistuvat suurilta osin ylimmille tulokymmenyksille. Nyt käsillä olevaan hallituksen esitykseen tehdyt lausuntokierrokseen pohjautuvat muutokset eivät ole muuttaneet aikaisempaa SAK:n arviota.

Esityksen mukaisesti vuonna 2019 urheilijarahaston 100 000 euron enimmäismäärän rahastoi yhteensä 15 urheilijaa, ja keskimääräinen rahastoitu summa oli noin 26 800 euroa. Enimmäismäärän kasvattamisen vaikutus verotuottoihin on vähäinen, mutta sillä voi olla suuria vaikutuksia urheilijan sopeutumiseen urheilu-uran jälkeiseen aikaan.

Myöskään erityisellä työntekemispaikalla tapahtuvan tilapäisen työskentelyn määräajan kasvattaminen ei aiheuta merkittäviä taloudellisia vaikutuksia nykytilanteeseen verrattuna. SAK kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että määräajan muutos on puoli vuotta. Jos koronatilanne tulee jatkumaan tai pahenemaan, määräaikaa voi olla tarkoituksenmukaista pidentää entisestään. Tulotietojärjestelmään tehtäviä muutoksia voidaan pitää tarkoituksenmukaisina. Muutokset selkeyttävät olemassa olevia menettelyjä, koska vastaavia tietoja luovutetaan kunnille sekä kuntayhtymille jo nykyisen lainsäädännön perusteella asiakasmaksujen määräämistä varten.

Vaikka esityksen tuloerovaikutukset eivät Gini-kertoimella mitattuina ole suuria, SAK haluaa kiinnittää huomiota esitettyjen muutosten kohdistumiseen suurilta osin ylimmille tuloluokille. Lisäksi esityksen mukaiset keinot päästövähennysten tavoittelemiseksi eivät ole

kustannustehokkaita tai erityisen vaikuttavia. SAK:lla ei ole lausuttavaa esitysluonnoksen yksityiskohdista.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry